

ПРАВИЛА ЗА ВОДЕНЕ НА ОТЧЕТНОСТ, * СЪХРАНЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И СЪХРАНЯВАНЕ НА ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ И ПАРИЧНИТЕ СРЕДСТВА НА КЛИЕНТИ НА ИП “ФАКТОРИ” АД

1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Тези правила („Правилата“) се приемат на основание чл. 65, ал. 1, т. 9 (чл. 16, параграф 6 от MiFID II) от Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ) и чл. 72-76 от Делегиран Регламент (ЕС) № 2017/565 на ЕК .

Цели на Правилата са да:

- осигурят защита на клиентите на инвестиционния посредник, както и да дадат вярна, пълна и актуална информация за предоставяните от ИП инвестиционни и допълнителни услуги и начина за съхраняване на парични средства и финансови инструменти на клиенти. Информацията по предходното изречение е необходима за управлението на ИП, разрешаването на възникнали спорове и отчетност пред надзорните органи.
- осигурят минимизиране на риска от загуба или намаляване на клиентските активи или на правата във връзка с тези активи в резултат на злоупотреба, измама, лошо управление, липса на съответна отчетност или небрежност от страна на инвестиционния посредник или негови служители.

Използвани съкращения: Закон за пазарите на финансови инструменти – ЗПФИ; Комисия за финансов надзор – КФН; заместник–председател, ръководещ управление “Надзор на инвестиционната дейност” при КФН – заместник–председател; инвестиционен посредник – ИП.

1. ВОДЕНЕ НА ОТЧЕТНОСТ И СЪХРАНЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ

1. ИП води отчетност относно обстоятелствата, предвидени в ЗПФИ, Делегиран Регламент 2017/565 и във вътрешните си актове.
2. Документацията се съхранява на носител, който позволява съхранение на информацията по начин, достъпен за бъдещи справки от страна на компетентния надзорен орган, и в такава форма и начин, че да бъдат спазени следните условия:

- а) компетентният надзорен орган може да я получи лесно и да възстанови всички основни етапи на обработка на всяка сделка;
- б) възможна е лесна проверка на всички поправки или други изменения, както и на съдържанието на документите преди такива поправки и изменения;
- в) манипулирането или изменението на документите по друг начин е невъзможно;
- г) възможно е използването на информационни технологии или други ефективни средства, когато анализът на данните не може да бъде извършен лесно поради обема и естеството на тези данни;
- д) правилата на инвестиционния посредник съответстват на изискванията за съхранение на документацията независимо от използваната технология.

2. Отчетността и съхраняването на информацията се извършва от служители на отдел „Бек офис“ или друго звено, на което е възложено воденето на съответната отчетност (регистър). Отчетността (регистрите) се води/дят ежедневно на магнитен (електронен) носител (освен в случаите когато приложимото законодателство изисква тя да се води и на хартиен носител) по начин, който изключва възможността за заличаване или подмяна на данни.

2.1. Принцип на съдържателността при воденето на отчетност. Воденето на отчетност при инвестиционния посредник се основава на принципа, че е необходимо възникване на обстоятелство, което подлежи на отчетност и регистрация, съгласно приложимото законодателство, за да се изготви такава отчетност на електронен или хартиен носител. Инвестиционният посредник не изготвя и не представя на управителните си или контролни органи и/или регулаторни държавни органи, справки, отчети, регистри и други, без фактическо и цифрово съдържание.

3. Служители на отдел "Бек офис" поддържат на електронен носител дубликат на базата данни за водената от ИП отчетност за предотвратяване изгубване на информация при техническа авария. Дублираните данни се съхраняват на отделен сървър, който изключва едновременно заличаване на данни или ограничаване на достъпа до тях при авария или технически (софтуерен или хардуерен) проблем.

4. ИП води като минимум регистрите, посочени в Приложение I към Делегиран Регламент 2017/565 в зависимост от естеството на своите дейности и предоставяне инвестиционни услуги. Задължението за водене на предвидената отчетност се изпълнява след възникване на подлежащо на вписване обстоятелство.

- Списъкът на регистрите, посочени в приложение I към Делегиран Регламент 2017/565, не ограничава действието на което и да било друго задължение за водене на документация, произтичащо от други нормативни актове.
- ИП е задължен да води писмена документация за всички политики и процедури, които следва да поддържа в съответствие със ЗПФИ, Регламент (ЕС) № 600/2014, Директива 2014/57/ЕС и Регламент (ЕС) № 596/2014 и съответните мерки за прилагане на посочените актове

5. Документация (архив) относно правата и задълженията на ИП и на клиента.

- Документацията, която определя съответните права и задължения на инвестиционния посредник и на клиента по споразумение за предоставяне на услуги или условията, при които инвестиционният посредник предоставя услуги на клиент, се съхранява поне докато продължават отношенията с клиента.
- Документацията по този член обхваща всички договори, анекси, споразумения, тарифи, нареждания и други документи, отразяващи правата и задълженията на страните.

6. Водене на регистър (документация) относно нареждания на клиенти и решения за търгуване.

- По отношение на всяко първоначално нареждане, получено от клиент и по отношение на всяко взето първоначално решение за търгуване, инвестиционният посредник незабавно регистрира и поддържа на разположение на КФН поне данните, посочени в раздел 1 от приложение IV към Делегиран регламент 2017/565, доколкото са приложими към въпросното нареждане или въпросното решение за търгуване
- Когато данните, посочени в раздел 1 от приложение IV към Делегиран регламент 2017/565, се изискват и по членове 25 и 26 от Регламент (ЕС) № 600/2014, тези данни се поддържат по последователен начин и в съответствие със същите стандарти, които са установени по членове 25 и 26 от Регламент (ЕС) № 600/2014.
- В регистъра (дневника) по т. 6.2 се съдържат следните данни:

1. Име и друго обозначаване на клиента;
2. Име и друго обозначаване на всяко съответно лице, действащо от името на клиента;
3. Обозначаване, което идентифицира търговеца (идентификатор на търговец) в рамките на инвестиционния посредник, който отговаря за инвестиционното решение;
4. Обозначаване, което идентифицира алгоритъма (идентификатор на алгоритъм) в рамките на инвестиционния посредник, на който се основава инвестиционното решение;
5. Индикатор „купува“/„продава“ ;
6. Идентификация на инструмента ;
7. Единична цена и парична единица ;
8. Цена ;
9. Множител на цената ;
10. Валута 1 ;
11. Валута 2 ;
12. Първоначално количество и количествена единица ;
13. Период на валидност ;
14. Вид на нареждането ;
15. Всякакви други данни, условия и конкретни указания от клиента ;
16. Датата и точният час на получаване на нареждането или датата и точният час на вземане на решението за търгуване.
Точният час трябва да бъде определен в съответствие с методиката, предписана по стандартите за синхронизация на часовниците съгласно ЗПФИ, имплементиращ чл. 50, параграф 2 от Директива 2014/65/ЕС.

7. Регистър (документация) за сключените сделки. Незабавно след получаване на нареждане от клиент или вземане на решение за търгуване ИП регистрира и поддържа на разположение на КФН поне данните, посочени в раздел 2 от приложение IV от Делегиран регламент 2017/565, доколкото са приложими към въпросното нареждане или въпросното решение за търгуване.

- Когато данните, посочени в раздел 2 от приложение IV към Делегиран регламент 2017/565, се изискват и по членове 25 и 26 от Регламент (ЕС) № 600/2014, тези данни се поддържат по последователен начин и в съответствие със същите стандарти, които са установени по членове 25 и 26 от Регламент (ЕС) № 600/2014.
- В регистъра (дневника) за сключени сделки се съдържат следните данни:

1. Име и друго обозначаване на клиента ;
2. Име и друго обозначаване на всяко съответно лице, действащо от името на клиента ;
3. Обозначаване, което идентифицира търговеца (идентификатор на търговец) в рамките на инвестиционния посредник, който отговаря за инвестиционното решение ;
4. Обозначаване, което идентифицира алгоритъма (идентификатор на алгоритъм) в рамките на инвестиционния посредник, на който се основава инвестиционното решение ;
5. Референтен номер на сделката ;
6. Обозначаване, което идентифицира нареждането (идентификатор на нареждане) ;
7. Идентификационен код на нареждането, присвоен от мястото за търговия при получаване на нареждането ;

8. Уникална идентификация на всяка група от обединени (групирани) нареждания на клиенти (която впоследствие ще бъде издадена като едно общо нареждане на дадено място за търговия). Тази идентификация следва да показва „групирана_X“ (aggregated_X), където X показва броя на клиентите, чиито нареждания са групирани.
9. МІС код на сегмента на мястото за търговия, където е подадено нареждането;
10. Име и друго обозначаване на лицето, на което е предадено нареждането ;
11. Обозначаване, което идентифицира продавача и купувача ;
12. Качеството, в което лицето търгува ;
13. Обозначаване, което идентифицира търговеца (идентификатор на търговец), който отговаря за изпълнението ;
14. Обозначаване, което идентифицира алгоритъма (идентификатор на алгоритъм), на който се основава изпълнението ;
15. Индикатор „купува“/„продава“ ;
16. Идентификация на инструмента ;
17. Основен базов инструмент ;
18. Идентификатор на опция за продажба или опция за покупка (put/call) ;
19. Цена на упражняване ;
20. Предварително плащане ;
21. Вид на доставката ;
22. Тип на опцията ;
23. Падеж ;
24. Единична цена и парична единица ;
25. Цена ;
26. Множител на цената ;
27. Валута 1 ;
28. Валута 2 ;
29. Оставащо количество ;
30. Променено количество ;
31. Изпълнено количество ;
32. Датата и точния час на подаване на нареждането или решението за търгуване. Точният час трябва да бъде определен в съответствие с методиката, предписана по стандартите за синхронизация на часовниците съгласно ЗПФИ, имплементиращ член 50, параграф 2 от Директива 2014/65/ЕС.
33. Датата и точния час на всяко съобщение, което е предадено на и получено от мястото за търговия във връзка със събития, които засягат нареждането. Точният час трябва да бъде определен в съответствие с методиката, предписана от Делегиран регламент (ЕС) 2017/574 на Комисията за допълване на Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета по отношение на регулаторните технически стандарти за степента на точност на бизнес часовниците.
34. Датата и точния час на всяко съобщение, което е предадено на и получено от друг инвестиционен посредник във връзка със събития, които засягат нареждането. Точният час трябва да бъде определен в съответствие с методиката, предписана по стандартите за синхронизация на часовниците съгласно член 50, параграф 2 от Директива 2014/65/ЕС.
35. Всяко съобщение, което е предадено на и получено от мястото за търговия във връзка с нареждания, издадени от инвестиционния посредник ;
36. Всякакви други данни и условия, които са подадени на и получени от друг инвестиционен посредник във връзка с нареждането ;

37. Последователността от статуси на всяко издадено нареждане с цел отразяване на хронологията от събития, които засягат нареждането, включително промяна, отмяна, изпълнение и др.
38. Обозначение за къса продажба ;
39. Обозначение за изключение съгласно регламента относно късите продажби ;
40. Обозначение за отказ.

Правилата за водене на дневник (регистър) на сделките се прилагат съответно и за сделките, които инвестиционният посредник извършва за собствена сметка.

8. **Регистър на клиентите на ИП (водене на досие на клиента)**, в който се включват най-малко следните данни:

9. уникален идентификационен код /LEI код;
10. трите имена (фирмено наименование),
11. единен граждански номер (ако има такъв), номер на чужденец,
12. постоянен адрес,
13. ДДС номер (ако има такава регистрация),
14. седалище и адрес на управление на клиента, а ако клиентът е чуждестранно лице - аналогични идентификационни данни.

- Воденето на регистър на клиентите не отменя задължението на ИП да прилага изискванията за идентификация и събиране на данни по ЗМИП, ЗМФТ, ДОПК и FATCA, когато е приложимо.

- В регистъра по т. 8.1 се вписват и съответните идентификационни данни за клиентския представител или пълномощник, номер и дата на пълномощното, като инвестиционният посредник може да присвои уникален номер и на представителя или на пълномощника.

- Инвестиционният посредник създава **досие на всеки клиент**. За всеки отделен клиент се открива досие (партида), съдържащо най-малко следната информацията:

а) договора, сключен с клиента, за предоставяне на инвестиционна или допълнителна услуга,

б) копия от документи за самоличност или данни за юридическото лице и неговия представляващ, ако клиентът е юридическо лице,

в) информацията предоставена на клиента, съгласно изискванията на Делегиран Регламент (ЕС) № 2017/565,

г) подадените нареждания за сделки с финансови инструменти,

д) пълномощни, ако клиентът е представляван от пълномощник;

е) уведомления за политиката за изпълнение на нареждания и за съответните рискове, както и писмено потвърждение от клиента, че е получил цялата изискума информация, съгласно действащото законодателство,

ж) предоставена информация за ИП и потенциалните конфликти на интереси,

з) кореспонденция с клиента,

и) потвърждения и/или отчети за сключени сделки/извършени действия по управление на портфейл или предоставена допълнителна услуга.

9. Регистър на оценки за услуга (уместност и целесъобразност). Инвестиционният посредник поддържа регистър на извършените оценки за услуга, които включват следното:

а) резултата от оценката за подходящост;

б) всяко предупреждение, отправено до клиента, когато инвестиционната услуга или покупката на продукт е оценена като потенциално неподходяща за клиента, дали клиентът е поискал да се пристъпи към сделката независимо от предупреждението и, когато е приложимо, дали инвестиционният посредник е приел искането на клиента за пристъпване към сделката;

в) всяко предупреждение, отправено до клиента, когато клиентът не е предоставил достатъчно информация, за да може инвестиционният посредник да извърши оценката за подходящост, дали клиентът е поискал да се пристъпи към сделката независимо от това предупреждение и, когато е приложимо, дали инвестиционният посредник е приел искането на клиента за пристъпване към сделката.

10. Регистър на съхраняваните и администрирани финансови инструменти за сметка на клиенти. В регистъра се вписват следните данни:

а) наименование и/или уникален номер на клиента;

б) вид на ценните книжа или финансовите инструменти, при облигации – падеж, номер, дата на емисията, доход на падежа;

в) емитент или ISIN код на емисията;

г) парични средства на клиента – размер и начин на съхранение;

д) описание на попечителските услуги предоставени на клиента.

11. Регистър за дейността на ИП като регистрационен агент, в който се включват следните данни:

12. датата на подаване и уникалният номер на искането на прехвърлителя и приобретателя за прехвърляне на финансови инструменти;

13. уникалният номер на прехвърлителя и на неговия представител или пълномощник;

14. уникалният номер на приобретателя и на неговия представител или пълномощник;

15. видът на сделката;

16. видът, емитентът или уникален код на емисията или наименованието на инструмента, съответно характеристики на деривативния финансов инструмент и броят на финансовите инструменти - предмет на прехвърлянето;
17. единичната цена и общата стойност на сделката при покупка и продажба и при други възмездни сделки (единична пазарна цена и обща стойност на заменяните финансови инструменти);
18. името на лицето, приело искането за прехвърляне и сверило данните по т. 1 - 6 с първичните документи и извършило вписването в дневника;
19. датата на регистрация на прехвърлянето на финансовите инструменти и номерът на прехвърлянето в депозитарната институция;
20. името на лицето, сверило данните по т. 8 с първичните документи и извършило вписването в дневника.

12. Регистър за РЕПО сделките, в който се включват следните данни:

13. уникалният номер на продавача по договора и на неговия представител;
14. уникалният номер на купувача по договора и на неговия представител;
15. вид, емитент или уникален код на емисията или наименованието на инструмента, съответно характеристики на деривативния финансов инструмент и брой на финансовите инструменти - предмет на договора;
16. обезпечение по договора;
17. срок на договора;
18. име на лицето, извършило вписването.

19. Регистър за жалбите на клиенти, в който се вписва:

20. датата на получаване и уникалният номер на жалбата в инвестиционния посредник;
21. уникалният номер на жалбоподателя (ако се присвоява такъв);
22. съответстващият номер на съхраняваните първични документи в архива на инвестиционния посредник, както и друга допълнителна информация;
23. името и подписът на лицето, извършило вписването/регистрацията на жалбата;
24. датата на разглеждане на жалбата от инвестиционния посредник;
25. мерките, предприети във връзка с жалбата;

14. Регистър за извършените лични сделки от съответните лица и от лицата, които работят по договор за инвестиционния посредник, за които инвестиционният посредник е уведомен или по друг начин е установил. Регистър се води и когато: сделката противоречи или има вероятност да противоречи на задължение на инвестиционния посредник по ЗПФИ.

14.1. Отчетността по изречение второ на т. 14. се води при случаи на установено нормативно несъответствие с правилата за лични сделки. В останалите случаи личните сделки се регистрират и за тях се води отчетност със съдържанието и по реда, установен на всички останали сделки на клиенти.

15. Отчетност за представителство на притежатели на финансови инструменти пред техния емитент и представителство на общи събрания на притежателите на финансови инструменти, със следното минимално съдържание:

16. емитент и вид на финансовите инструменти;
17. уникален номер на упълномощителите;
18. дата на общото събрание на притежателите на финансови инструменти или на извършване на действия от името и за сметка на представляваните пред емитента;
19. име на лицето, извършило вписването.

16. Регистър (Дневник) за сделките, които ИП извършва при управление на портфейли от финансови инструменти.

Дневникът има съдържанието посочено в настоящите правила за решенията за търгуване и сключените сделки.

В случаите, когато ИП извършва сделки във връзка с управление на портфейл той е длъжен да води отчетност за размера на загубите, с оглед изпълнение на задължението си по чл. 62 от Делегиран Регламент 2017/565 за уведомяване на клиента когато общата стойност на портфейла се обезцени с 10 % или с кратни на 10% стойности.

17. Регистър за предоставените допълнителни услуги. При предоставяне на допълнителни услуги за сметка на клиенти инвестиционният посредник води съответен регистър, който е част от досието на клиента и съдържа:

18. наименование или номер на клиента;
19. вид на предоставената допълнителна услуга;
20. начален и краен срок на предоставяне, ако е уговорен такъв;
21. посочване на инвестиционната услуга, с която допълнителната услуга е обвързана (ако има такова обвързване);
22. посочване на вида/ видовете финансови инструменти, за които се отнася допълнителната услуга.

18. Регистри по отношение на услугите за поемане и пласиране на емисии

18.1. Инвестиционният посредник води регистър на съдържанието и времевите параметри на получените нареждания от клиенти. Поддържа се регистър на решенията за разпределение, вземани за всяка операция, с оглед на осигуряването на пълна одиторска следа между промените, регистрирани по сметките на клиентите, и указанията, получени от инвестиционния посредник. По-конкретно окончателното разпределение на всеки инвестиционен клиент трябва да бъде ясно обосновано и регистрирано.

18.2. При поискване от КФН се предоставя пълната одиторска следа на съществените стъпки в процеса на поемане и пласиране на емисии.

19. Счетоводна отчетност. ИП води отчетност и относно: балансовите и задбалансовите активи и пасиви на посредника; приходите и разходите; капиталовата адекватност и ликвидността съгласно нормативните изисквания.

20. Инвестиционният посредник съхранява цялата документация и информацията, свързана с дейността му, на магнитен (електронен) носител.

21. Информацията, която най-малко се съхранява от ИП е посочена в Приложение I на Делегиран Регламент 2017/565, която е и приложение към настоящите правила.

21.1. Инвестиционният посредник съхранява в продължение на 5 години документацията, както и информацията по т. 21 на достъпно и подходящо за ползване място и по начин, който осигурява запазването им на втори носител или възстановяването им в случай на загубване по технически причини. Документи и информация, които установяват права и задължения на инвестиционния посредник или на клиента във връзка с предоставяните услуги или условията, при които инвестиционният посредник предоставя услуги на клиентите, се съхраняват в продължение на целия период на съществуване на отношенията с клиента, но не по-малко от 5 години.

22.2. При изключителни обстоятелства и съответно разпореждане на заместник-председателя на КФН инвестиционният посредник е длъжен да запази документи и информация по т. 21 за по-дълъг период с оглед същността на инструментите или сделките, ако това е необходимо за упражняване на надзорните му правомощия, но периодът не може да е по-дълъг от 7 години от тяхното създаване.

23. Съхраняването на документацията и информацията по т. 21 се извършва по начин, който позволява:

24. на КФН, съответно заместник-председателя, да извършва справки, да има бърз достъп до нея и да може да получи информация за всеки етап от изпълнението на всяка сделка;

25. да се извършват промени или допълнения, но съдържанието на документацията и информацията преди промените или допълненията да може да бъде лесно установено;

26. защита срещу всякакви манипулации или подправяния.

23.1. Със заповед на Съвета на директорите на ИП се определят служителите на ИП, които въвеждат данни във водената на електронен носител отчетност.

23.2. Водената на електронен носител отчетност дава възможност за генериране на справки, съдържащи информацията за всеки клиент (подадени нареждания, сключени за сметка на клиента сделки и т.н.).

24. Инвестиционният посредник води **регистър на телефонните разговори и електронни съобщения**, съгласно изискванията на чл. 76 от Делегиран Регламент 2017/565.

24.1. Инвестиционният посредник регистрира на траен носител всяка съществена информация, отнасяща се до съответните преки разговори с клиенти.

Регистрираната информация съдържа като минимум следното:

а) дата и час на срещите;

б) място на срещите;

в) идентификация на участниците;

г) инициатор на срещите; и

д) значима информация относно нареждането на клиента, включително цена, обем, вид на нареждането и кога трябва да бъде предадено или изпълнено.

24.2. Записите се съхраняват на траен носител, който позволява тяхното възпроизвеждане или копиране, и във формат, който не позволява промяната или изтриването на оригиналния запис.

24.3. Начините за извършване на регистрация на телефонни разговори и електронни съобщения се уреждат в отделни Правила.

25. Воденето на отчетност, архивирането на информацията и съответния контрол върху тези дейности се осъществяват в съответствие с Правилата за вътрешна организация и Правилата за Нормативно съответствие на ИП от негови служители, чиито длъжностни характеристики предвиждат осъществяването на такава функция.

26. При загуба на информация в случай на техническа авария инвестиционният посредник незабавно предприема действия за отстраняване на аварията и възстановяване на информацията в съответствие с вътрешните правила и процедури за управление на риска и уведомява КФН за предприетите действия и резултата.

27. При констатиране на нарушения на нормативните актове или тези Правила, на неизпълнение на заповеди на Съвета на директорите относно воденето на отчетност и съхраняването на информация или при констатиране на условия за заличаване или подмяна на данни при воденето на отчетност, съответният служител на ИП уведомява незабавно ръководителя на отдел "Нормативно съответствие", който предприема необходимите действия по компетентност.

III. МЕРКИ ЗА ЗАЩИТА И СЪХРАНЕНИЕ НА ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ И/ИЛИ ПАРИЧНИ СРЕДСТВА НА КЛИЕНТИ И ЗА ОТДЕЛЯНЕ НА АКТИВИ НА ИП ОТ ТЕЗИ НА КЛИЕНТИТЕ

28. Правилата за съхранение на финансови инструменти и/или парични средства на клиенти са приети на основание на действащите в Р България нормативни актове и Делегирана Директива 2017/593 на ЕК по отношение на защита на финансовите инструменти и паричните средства, принадлежащи на клиенти.

28.1. Инвестиционен посредник, когато държи финансови инструменти и парични средства на клиенти, поддържа отчетност и води сметки за държаните клиентски активи по начин, който му позволява във всеки момент незабавно да разграничи държаните за един клиент активи от активите на останалите клиенти на инвестиционния посредник и от собствените си активи.

28.2. Отчетността и сметките се поддържат по начин, който осигурява тяхната точност и съответствието им с държаните за клиентите финансови инструменти и парични средства и даваща възможност да се използват като одитна пътека.

28.3. Инвестиционният посредник съгласува (вътрешно равнение) отчетността и сметките, водени от него, с тези, водени от трети лица, при които се съхраняват клиентски активи най-малко веднъж на всяко тримесечие.

28.4. Инвестиционният посредник изгражда адекватна организационна уредба за свеждане до минимум на риска от загуба или от намаляване на активите на клиента или на права във връзка с тези активи в резултат на злоупотреба с активите, измама, лошо управление, неподходящо водене и съхранение на отчетност или небрежност.

29. Предоставянето на инвестиционни и допълнителни услуги свързано с държане и съхранение на финансови инструменти и/или парични средства на клиента, се извършва само след като ИП е получил изрично съгласието на клиента за това при сключването на договора между тях.

30. Настоящият раздел има за цел да:

31. 1. осигури минимизиране на риска от загуба или намаляване на клиентските активи или на правата във връзка с тези активи в резултат на злоупотреба, измама, лошо управление, липса на съответна отчетност или небрежност от страна на инвестиционния посредник или негови служители.

32. осигури създаването и запазването на вярна, пълна и актуална информация за предоставените от ИП инвестиционни услуги, както за нуждите на управлението на ИП, така и за разрешаване на възникнали спорове.

33. ИП съхранява финансови инструменти и/или парични средства само на клиенти, с които има сключен договор за предоставяне на инвестиционни или допълнителни услуги за тяхна сметка.

31.1. Инвестиционният посредник не може да съхранява при себе си паричните средства на своите клиенти.

32. Финансовите инструменти се съхраняват, както следва:

а) в подсметка на клиента в депозитарна институция, открита към сметката на ИП;

б) в подсметка на клиента открита към сметката на трето лице при спазване на изискванията по Делегирана Директива 2017/593 и настоящите правила;

в) чуждестранни финансови инструменти – в подсметка на клиента при ИП в съответната депозитарна институция в чужбина или при трето лице.

32.1. Съхранението и регистрацията на държавни ценни книжа, емитирани на вътрешния пазар, се осъществява при условията и по реда на Закона за държавния дълг и актовете по прилагането му.

33. Инвестиционният посредник депозира паричните средства на своите клиенти във:

- 34. централна банка;
- 35. кредитна институция, получила разрешение в съответствие с Директива 2013/36/ЕС;
- 36. банка, лицензирана в трета държава;
- 37. специализиран фонд на паричния пазар.

Настоящата алинея не се прилага към кредитна институция, получила разрешение по Директива 2013/36/ЕС по отношение на депозити по смисъла на посочената директива, държани от тази институция.

33.1. Инвестиционният посредник може да депозира паричните средства на своите клиенти в лицата посочени по-горе, с които се явява свързано лице само ако клиентите са дали писмено съгласие за това. С приемане на настоящите правила и политики Клиентът се счита изрично уведомен за обстоятелството по изречение първо и приема възможността Инвестиционният посредник да съхранява паричните средства на клиента при свързани с посредника лица.

33.2. Инвестиционният посредник депозира паричните средства, предоставени от клиенти или получени в резултат на извършени за тяхна сметка инвестиционни услуги, в съответния определен субект най-късно до края на следващия работен ден.

33.3. Инвестиционният посредник, когато депозира паричните средства на свой клиент в субект, който не е централна банка, полага всички надлежни умения, грижа и старания при избора, назначаването и периодичния преглед на кредитната институция, банката или фонда на паричния пазар, в която/който са депозирани паричните средства, и договореностите за държане на тези парични средства, като също така разглеждат необходимостта от диверсификация на тези парични средства като част от своята надлежна проверка.

33.4. В изпълнение на задълженията по т. 33.3. инвестиционният посредник отчита опита и пазарната репутация на тези институции или фондове на паричния пазар, с оглед гарантиране на защитата на правата на клиентите, както и всички законови и регулаторни изисквания или пазарни практики, свързани с държането на парични средства на клиент, които биха могли да се отразят неблагоприятно на правата на клиентите..

33.5. Клиентите дават изричното си съгласие за влагането на паричните им средства в специализиран фонд на паричния пазар. Инвестиционният посредник информира клиентите, че паричните средства, вложени в специализиран фонд на паричния пазар, няма да се държат в съответствие с изискванията за защита на паричните средства на клиентите, определени в Делегирана Директива 2017/593. Инвестиционният посредник няма право да влага паричните средства на клиента в специализиран фонд на паричния пазар, ако клиентът се противопостави на такъв начин на съхраняване на предоставените от него парични средства.

33.6. Инвестиционният посредник предприема необходимите действия, за да осигури, че депозираните парични средства на клиенти се водят по индивидуални сметки или сметка на клиентите, отделно от паричните средства на инвестиционния посредник.

33.7. В случай че приложимото законодателство към дейността на лицето при което се съхраняват паричните средства на клиент не позволява спазването на изискванията за водене на индивидуални сметки, инвестиционният посредник предприема подходящи мерки за гарантиране на правата на клиента във връзка с депозираните парични средства, включително чрез откриване на обща сметка за парични средства на клиенти, която това лице води на името на инвестиционния посредник, но за чужда сметка.

33.8. Когато ИП депозира паричните средства на клиентите при кредитна институция или фонд на паричния пазар, които са в една и съща група с инвестиционния посредник, то ИП следва да да ограничи паричните средства, които депозира при всеки такъв субект от групата или комбинация от такива субекти от групата, така че размерът на средствата да не надвишава 20 % от

всички такива парични средства.

33.9. Инвестиционният посредник не е длъжен да спазва това ограничение, когато може да докаже, че предвид естеството, мащаба и сложността на дейността му, както и безопасността, предлагана от третите страни, разгледани в предходната алинея, включително във всеки случай предвид малкия размер на паричните средства на клиента, които инвестиционният посредник държи, изискването по предходния параграф не е пропорционално. ИП извършва периодичен преглед на оценката, направена в съответствие с настоящата алинея, и съобщава първоначалните и прегледаните си оценки на КФН.

34. Изисквания за съхраняване на клиентски финансови инструменти при трето лице (трета страна)

34.1. Инвестиционният посредник има право да открие сметка за финансови инструменти на свой клиент при трето лице. В този случай инвестиционният посредник трябва да полага всички дължими умения, грижа и старания при избора, назначаването и периодичния преглед на третото лице и на договореностите за държане и съхранение на тези финансови инструменти, но най-малко веднъж годишно, да преразглежда със същата грижа избора на това лице и условията, при които то съхранява финансовите инструменти на клиента.

34.2. В изпълнение на задълженията по 34.1 инвестиционният посредник отчита опита и пазарната репутация на третото лице, както и всички законодателни изисквания или пазарни практики, свързани с държането на тези финансови инструменти, които биха могли да засегнат неблагоприятно правата на клиентите..

34.3. Инвестиционният посредник в своята практика допуска съхраняването на финансови инструменти на клиент при трето лице в държава, чието законодателство предвижда специална регулация и надзор относно съхраняването на финансови инструменти за сметка на друго лице. Инвестиционният посредник не може да предостави за съхранение клиентските финансови инструменти при лице от същата държава по изречение първо, което не подлежи на регулация и надзор.

34.4. Инвестиционният посредник няма право да съхранява финансови инструменти на клиент при трето лице в трета държава, чието законодателство не регулира съхраняването на финансови инструменти за сметка на трето лице.

34.5. Ограничението по т. 34.4. не се прилага, ако е налице някое от следните условия:

1. естеството на финансовите инструменти или на инвестиционните услуги, предоставяни във връзка с тези инструменти, изисква съхраняването им при трето лице в трета държава по 34.4;
2. професионален клиент писмено поиска финансовите му инструменти да бъдат съхранявани при трето лице в трета държава по 34.4.

Изискванията по т. 1 и 2 се прилагат дори когато третото лице е делегирало някои от функциите, свързани с държане и съхраняване на финансови инструменти на друго трето лице (случаи на пределегиране и верижно съхранение).

34.6. Инвестиционният посредник е длъжен да предприеме необходимите действия, за да осигури, че съхраняването на финансови инструменти на негови клиенти при трето лице се извършва по начин, който гарантира идентифициране на клиентските финансови инструменти отделно от финансовите инструменти на инвестиционния посредник и на третото лице, чрез воденето на отделни сметки от това трето лице или чрез прилагането на други мерки, осигуряващи същото ниво на защита.

Инвестиционният посредник може да държи финансови инструменти на свои клиенти при лица, с които се явява свързано лице, ако клиентите са дали съгласие за това. С приемане на настоящите правила и политики Клиентът се счита изрично уведомен за обстоятелството по изречение първо и приема възможността Инвестиционният посредник да съхранява финансови инструменти на клиента при свързани с посредника лица.

34.7. В случай че приложимото законодателство към дейността на третото лице не позволява спазването на изискванията по 34.6, инвестиционният посредник е длъжен да предприеме подходящи мерки за гарантиране на правата на клиента във връзка със съхраняваните при третото лице финансови инструменти, включително като:

- а) открива отделни от своята сметка сметки за финансовите инструменти на клиенти,
- б) сметките по б. "а" се водят от третото лице на името на инвестиционния посредник, но за чужда сметка.

35. ИП е длъжен да отдели:

- 1. един от друг портфейлите от финансови инструменти и/или пари на клиентите си;
- 2. един от друг своя портфейл от финансови инструменти и/или пари от този на клиентите си.
- 3. своите парични средства от тези на своите клиенти.
- 4. ИП не отговаря пред кредиторите си с финансовите инструменти и паричните средства на своите клиенти, както и с ценни книжа, които са базови спрямо депозитарни разписки.

36. При сключване на договор с клиента ИП открива на клиента подсметка към своята сметка за финансови инструменти в депозитарна институция.

37. Не се извършва прехвърляне на финансови инструменти от лична сметка на клиента към клиентска подсметка на ИП в депозитарна институция, ако са налице законови обстоятелствата пречатващи това прехвърляне, независимо от сключения договор с клиента.

38. При сключване на договор с клиент ИП присвоява на същия уникален номер, води регистър на своите клиенти с данните, посочени в Правилата за водене на отчетност.

39. Дейността на ИП се осъществява в помещения, които са снабдени със сигнално – охранителна техника, отговарят на изискванията за сигурност и противопожарна безопасност и разполагат с каси с висока степен на защита.

40. За осъществяване на дейността си и воденето и съхраняването на отчетност ИП разполага с компютърна техника и необходимия лицензиран софтуер. Редът за създаване, достъп, обмен, класифициране и архивиране на компютърна

информация, електронни документи и бази данни се урежда с отделни правила, приети от Съвета на директорите на ИП.

41. Служител отговарящ за защитата на клиентските активи

41.1. Инвестиционният посредник назначава един единствен служител с достатъчни умения и правомощия, с конкретна отговорност по въпросите, свързани със спазването на задълженията по защитата на финансовите инструменти и паричните средства на клиентите.

41.2. Инвестиционният посредник определя, че задължението по ал. 1 ще бъде вменено на служителя изпълняващ длъжността: „Специалист Бек офис“

III. ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

- **1.** Използваните в тези Правила думи и изрази с правно–техническо значение имат значението, което им придава ЗПФИ, Регламент (ЕС) № 2017/565 и Делегирана Директива 2017/593 на Европейската Комисия.
- **2.** Външният одитор на ИП докладва веднъж годишно пред КФН относно адекватността на предприетите мерки на инвестиционния посредник, касаещи следните хипотези:
  - В случаи на държане на финансови инструменти, принадлежащи на клиенти за адекватността на предприетите мерки за защитата на правата на собственост на клиентите, по-специално в случай на несъстоятелност на инвестиционния посредник, и за предотвратяване използването на финансови инструменти на клиента в операции за собствена сметка, освен с изричното съгласие на клиента.
  - Когато инвестиционният посредник държи средства, които принадлежат на клиенти, одиторът докладва за адекватността на предприетите мерки за защитата на правата на клиентите и, освен в случай на кредитни институции, за предотвратяване използването на средства на клиента в операции за собствена сметка.
  - Липсата на сключени с непрофесионални клиенти споразумения за финансово обезпечение с прехвърлително действие, с цел обезпечаване или покриване на настоящи или бъдещи, действителни или условни, или очаквани задължения на клиенти.
- **3.** Инвестиционният посредник съхранява информацията за извършените инвестиционни и допълнителни услуги най-малко 5 години.

IV. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

- 1. Съветът на директорите на инвестиционния посредник ежегодно в срок до 31 януари всяка година, преглежда и оценява съответствието на настоящите Правила с извършваните от инвестиционния посредник услуги и дейности, като при непълноти и/или необходимост от подобряване на вътрешната организация приема изменения и допълнения в Правилата.

Независимо от изискването по предходното изречение управителният орган приема изменения и допълнения в настоящите Правила при констатиране на необходимост от това.

- 2. Управителният орган на ИП може да издава заповеди и инструкции по прилагането на тези Правила.
- 3. Настоящите Правила се предоставят за сведение и изпълнение на съответните лица в ИП и на всички лица, работещи по договор за ИП.
- 4. Тези Правила и Приложението към тях са приети на 02.05.2018 г. с решение на Съвета на директорите на ИП "ФАКТОРИ" АД.

ПРИЛОЖЕНИЕ

КЪМ ПРАВИЛАТА ЗА ВОДЕНЕ НА ОТЧЕТНОСТ, СЪХРАНЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И СЪХРАНЯВАНЕ НА ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ И ПАРИЧНИТЕ СРЕДСТВА НА КЛИЕНТИ

ВИДОВЕ ОТЧЕТНОСТ (РЕГИСТЪР И АРХИВ)

Минимален списък на регистрите, поддържани от инвестиционния посредник, в зависимост от естеството, обема и обхвата на извършваните от него инвестиционни услуги и дейности

Естество на задължението	Вид на регистъра	Резюме на съдържанието	Законово основание за воденето
--------------------------	------------------	------------------------	--------------------------------

---

Оценка на клиента

ВОДЕНЕ НА РЕГИСТЪР И АРХИВ	Информация до клиентите	<ul style="list-style-type: none"> · Допълнителни изисквания по отношение на определянето на ценовите условия на предложенията във връзка с емитирането на финансови инструменти; · Допълнителни изисквания по отношение на услугите за пласиране; · Допълнителни изисквания по отношение на консултирането, разпространението и пласирането на собствени финансови инструменти; регистри по отношение на услугите за поемане и пласиране на емисии; · Предоставената на клиентите информация по ЗПФИ и Регламент 2017/565; · Информация за категоризирането на клиентите	Чл. 39-45 от Делегиран Регламент 2017/565
-----------------------------------	-------------------------	--	---

---

Договори и споразумения с клиентидоговори,	Досие на клиента, анекси	ЗПФИ и чл. 53 от Делегиран Регламент
Оценка за услуга	Информация за клиента за извършване на оценка за уместност и целесъобразност	ЗПФИ и чл. 35-37 от Делегиран Регламент

Обработване на нареждания

ВОДЕНЕ НА РЕГИСТЪР И АРХИВ	Обработване на нареждания на клиенти — групирани сделки	Предоставяне на периодична справка до клиента за държаните финансови инструменти или пари; Предоставяне на информация за политиката за изпълнение на нареждания	ЗПФИ и чл. 63-66 от Делегиран Регламент
	Групиране (обединение) и разпределяне на сделки за собствена сметка	Предоставяне на информация за политиката за изпълнение на нареждания и тяхното групиране и разделяне	ЗПФИ и чл. 65 от Делегиран Регламент

Нареждания и сделки на клиенти

ВОДЕНЕ НА РЕГИСТЪР И АРХИВ	Водене на регистри за нареждания на клиенти или решения за търгуване	Регистър (дневник) на нарежданията с определено съдържание	ЗПФИ и чл. 69 от Делегиран Регламент
	Водене на регистри за сделки и обработване на нареждания	Регистър (дневник) на сделките с определено съдържание	ЗПФИ и чл. 70 от Делегиран Регламент

Представяне на информация на клиентите

ВОДЕНЕ НА РЕГИСТЪР	Задължения по отношение на услугите, предоставяни на клиенти	Предоставяне на информация на клиента при независими инвестиционни съвети, предоставената и получане информация при оценка за уместност/целесъобразност;	ЗПФИ и чл. 53-58 от Делегиран Регламент 2017/565
---------------------------	--	--	--

Защита и съхранение на клиентски активи

ВОДЕНЕ НА РЕГИСТЪР И АРХИВ	Финансови инструменти на клиенти, държани от инвестиционния посредник	Правила за защита и съхранение на финансови инструменти на клиенти	ЗПФИ и чл. 2 от Делегирана Директива 2017/593
	Парични средства на клиенти, държани от инвестиционния посредник	Правила за защита и съхранение на парични средства на клиенти	ЗПФИ и чл. 2 от Делегирана Директива 2017/593
	Използване на финансови инструменти на клиенти	Правила за използване на финансови инструменти на клиента	ЗПФИ и чл. 5 от Делегирана Директива 2017/593

Комуникация с клиенти

ВОДЕНЕ НА РЕГИСТЪР И АРХИВ	Информация относно разходите и свързаните такси	Информация до клиента ЗПФИ и Чл. 45 от прекаатегоризация по ЗПФИ от 2017 г.	Делегиран Регламент 2017/565 и чл. 11, ал. 4 от Делегирана Директива 2017/593/ЕК
		Водене на регистър на всички такси, комисиони или непарични облаги, платени или получени от посредника, доказващ, че са предназначени да повишат качеството на съответната услуга за клиента.	
		Поддържа се вътрешен списък на всички такси, комисиони или непарични облаги, получени от инвестиционния посредник от трета страна във връзка с предоставянето на инвестиционни или допълнителни услуги;	
		Води се запис как таксите, комисионите или непаричните облаги, платени или получени от инвестиционния посредник, или тези, които инвестиционният посредник възнамерява да използва, повишават качеството на услугите, предоставяни на съответните клиенти, както и предприетите мерки, за да не се	

нарушава задължението
на посредника да
действа честно,
коректно и
професионално
съгласно най-добрия
интерес на клиента.

Информация относно инвестиционния посредник и неговите услуги, финансовите инструменти и защитата на активите на клиентите	Обща информация до клиента за договора, услугите на ИП, политиката за КИ, за съхранение на активи, за изпълнение (в резюмиран вид).	ЗПФИ и чл. 45 и 46 от Делегиран Регламент 2017/565
--	---	--

Може да се предостави и в Общите условия на ИП

Води се регистър	Информация до клиентите при емитиране на финансови инструменти	Регистри на съобщения Допълнителни изисквания по отношение на определянето на ценовите условия на предложенията във връзка с емитирането на финансови инструменти	ЗПФИ и чл. 39 от Делегиран Регламент 2017/565
------------------	--	---	---

Води се регистър	Маркетингови съобщения (с изключение на тези в устна форма)	Всяко маркетингово съобщение, издадено от инвестиционния посредник (с изключение на тези в устна форма) съгласно предвиденото в членове 36 и 37 от Делегиран Регламент 2017/565	ЗПФИ и чл. 36-37 от Делегиран Регламент 2017/565
Води се регистър	Инвестиционни съвети (Investment Advice) за непрофесионални клиенти	Фактът, че е бил предоставен инвестиционен съвет, часът и датата на предоставяне, ii) препоръчаният финансов инструмент, и iii) докладът за уместност, предоставен на и приет от клиента	ЗПФИ и Член 54 от Делегиран Регламент 2017/565
Води се регистър	Инвестиционно проучване (Investment Research)	Всяко отделно инвестиционно проучване, изготвено от инвестиционния посредник на траен носител	ЗПФИ и чл. 36 и чл. 37 от Делегиран Регламент 2017/565

Организационни изисквания към Инвестиционния посредник

ВОДЕНЕ НА РЕГИСТЪР И АРХИВ	Правила за дейност и вътрешна организация на инвестиционния посредник	Регистрите, касаещи адекватна вътрешна структура и организация - отдели, звена, служители, както и всички поддържани процедури и правила на ИП	ЗПФИ и чл. 21 от Делегиран Регламент 2017/565
-----------------------------------	---	--	---

Води се архив	Доклади за съответствието	Всеки доклад за съответствие до управителния орган, изготвен от отдела за нормативно съответствие	Член 22, параграф 2, буква б) и член 25, параграф 2 от Делегиран Регламент 2017/565
Води се архив	Регистриране на увреждащи конфликти на интереси	Регистър на видовете инвестиционни или допълнителни услуги или инвестиционна дейност, извършвани от инвестиционния посредник или от негово име, при които е възникнал — или в случай на текуща услуга или дейност — може да възникне конфликт на интереси, водещ до риск от увреждане на интересите на един или повече клиенти	ЗПФИ и Чл. 35 от Делегиран Регламент 2017/565
Води се архив	Стимули - парични, непарични плащания или облаги (Inducements)	Разкриване на информация до клиента за дължимите такси, комисионни, непарични облаги. Видове и основания за тяхното събиране.	ЗПФИ, Наредба на КФН и Член 11 от Делегирана директива (ЕС) 2017/593
Тази отчетност се води, ако ИП е формирал самостоятелен отдел за Управление на риска	Доклади относно управлението на риска	Всеки доклад относно управлението на риска до висшето ръководство	ЗПФИ и Член 23, параграф 1, буква б) и член 25, параграф 2 от Делегиран Регламент 2017/565
Тази отчетност се води, ако ИП е формирал самостоятелен отдел за Вътрешен одит	Доклади от вътрешен одит	Всеки доклад от вътрешен одит до висшето ръководство	ЗПФИ и Член 24 и член 25, параграф 2 от Делегиран Регламент 2017/565

Води се архив	Регистри, свързани с разглеждането на жалби	Всяка жалба и мерките за решаване на жалбата, взети при разглеждането й	ЗПФИ и Член 26 от Делегиран Регламент 2017/565
Води се архив	Регистри на лични сделки	Регистрите, касаещи случаи когато лична сделка противоречи или има вероятност да противоречи на задължение на инвестиционния посредник по ЗПФИ (Директива 2014/65/ЕС)	ЗПФИ и член 29, параграф 2, буква в) от Делегиран Регламент 2017/565
